

Byggnadsminnesförklaring av bostadshus vid Lurgatan samt Utö kvarn, allt inom fastigheten Trema 3:1, Utö socken, Haninge kommun.

BESLUT

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 3 kap 1 § lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. nio knuttimrade äldre parstugor vid Lurgatan samt Utö kvarn för byggnadsminne.

SKYDDSFÖRESKRIFTER

För ovanstående byggnadsminne gäller följande skyddsföreskrifter: *bestämmelser*

1. Byggnaderna får inte rivras, flyttas eller till sitt yttre byggas om eller på annat sätt förändras.
2. I byggnadernas inre får planlösningen inte ändras.
3. Fast inredning och byggnadsstomme från 1700-och 1800-talen får inte tas bort eller ändras.
4. Byggnaderna skall underhållas så att de inte förfaller. Vård- och underhållsarbeten skall utföras med traditionella byggnadsmaterial och metoder på ett sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.
5. Det område (skyddsområde) kring byggnaderna som markerats på bifogad situationsplan får inte ytterligare bebyggas. Skyddsområdet skall hållas i sådant skick att byggnadsminnets karaktär inte förändras.

MOTIVERING

Parstugorna vid Lurgatan och Utö kvarn har sådant kulturhistoriskt värde att de uppfyller de villkor som uppställs för byggnadsminne enligt kulturminneslagen.

De fyra knuttimrade låga parstugorna kring Lurgatans övre del och de tre som ligger i terrasserat läge vid Lurgatans norra sida samt de båda vid

Carl-Henrik Ankarberg
Kulturmiljöenheten

Lurgatans nederdel uppfördes under sent 1700-tal och tidigt 1800-tal som bostäder för gruvarbetare vid Utö järnmalmgruvor. Sedan 1900-talets början används de för fritidsboende. Husen bevarar såväl till yttre utseende som i planlösning och äldre fast inredning en förindustriell byggnadstradition av stort kulturhistoriskt värde.

Utö kvarn som byggdes år 1792 är en s k holländare eller hättkvarn där hela det ursprungliga förmalningsmaskineriet samt en anslutande vinddriven träsåg med tillhörande utväxlingsverk finns kvar. Som sådan är den unik i Stockholms län.

ÄRENDETS HANDLÄGGNING

Stiftelsen Stockholms Skärgård har hos Länsstyrelsen den 20 september 1999 ansökt om byggnadsminnesförklaring av de byggnader i stiftelsens ägo som ligger utmed Lurgatan samt Utö kvarn, även den ägd av skärgårdsstiftelsen.

Länsstyrelsen meddelade inskrivningsmyndigheten vid Nacka tingsrätt den 24 september 1999 att fråga blivit väckt om byggnadsminnesförklaring inom fastigheten Trema 3:1.

Haninge kommun, kommunstyrelseförvaltningen, samhällsbyggnad har den 10 november 1999 tillstyrkt ifrågakvarande byggnadsminnesförklaring.

Förslag till skydds^{bestämmelser}föreskrifter har översänts till Stiftelsen Stockholms Skärgård den 12 februari 2001. Stiftelsen har den 23 februari 2001 godkänt dessa som är identiska med detta besluts formuleringar.

UPPLYSNINGAR

Länsstyrelsen lämnar utan kostnad för ägaren råd och anvisningar i fråga om vård och underhåll av byggnadsminnet.

Länsstyrelsen får vidare framhålla att om det finns särskilda skäl, får Länsstyrelsen enligt 3 kap 14 § lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. lämna tillstånd till att ett byggnadsminne ändras i strid mot skydds^{bestämmelserna}föreskrifterna.

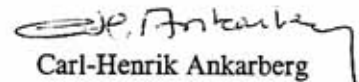
Länsstyrelsen får ställa de villkor för tillståndet som är skäliga med hänsyn till de förhållanden som föranleder ändringen. Villkoren får avse hur ändringen skall utföras samt den dokumentation som då behövs.

Detta beslut kan överklagas hos allmän förvaltningsdomstol (Länsrätten i Stockholms län) enligt anvisningar på bilaga.

Beslut i detta ärende har fattats av länsöverdirektör Bo Hansson. I beslutet har även deltagit länsassessor Göran Bjarme, länsantikvarie Ann-Charlotte Backlund samt förste antikvarie Carl-Henrik Ankarberg, föredragande.

Bo Hansson

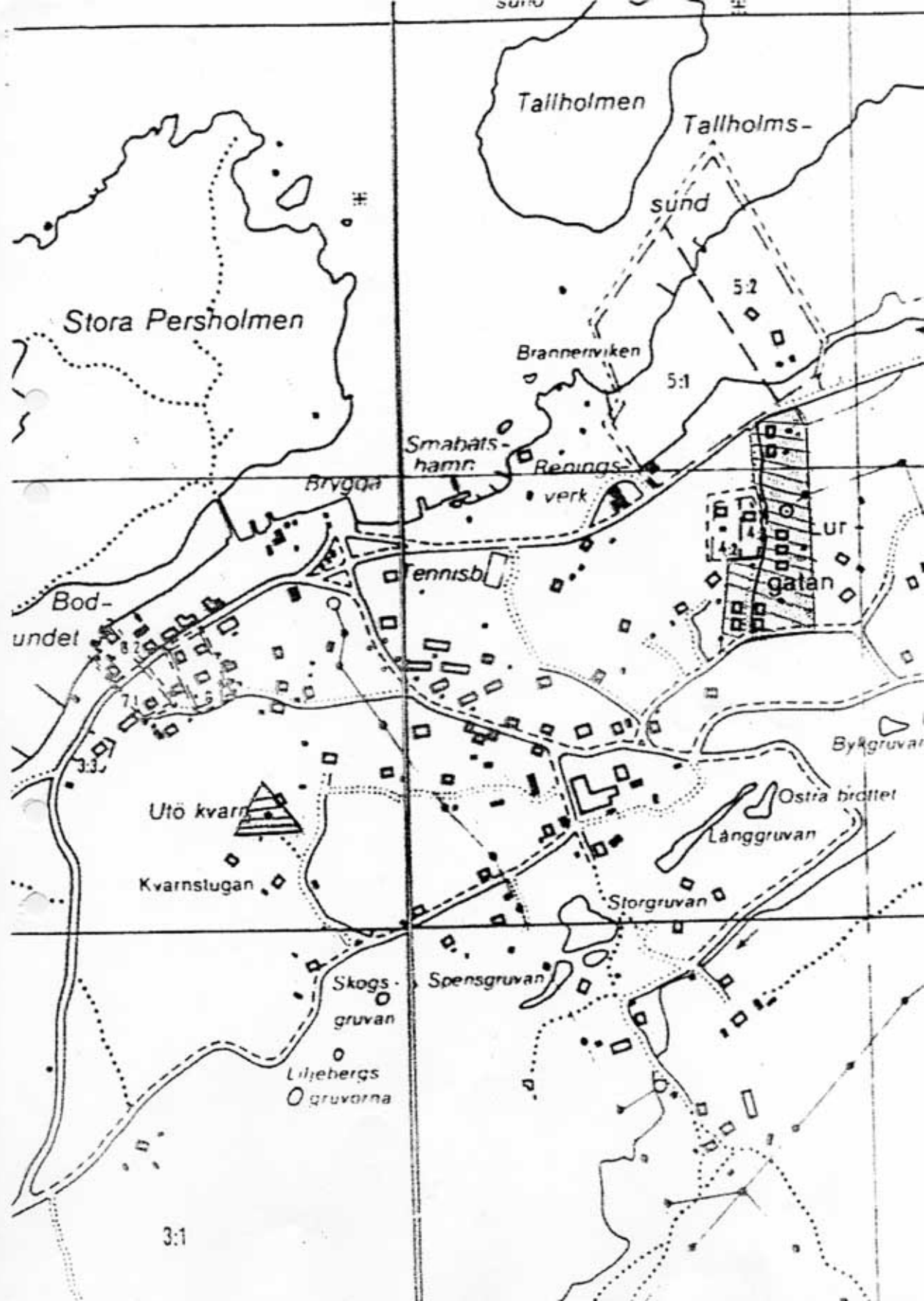

Carl-Henrik Ankarberg

kopia:

akten (med laga kraftbevis)
kulturmiljöenheten (med laga kraftbevis)
Riksantikvarieämbetet
Haninge kommun, kommunstyrelsen (med laga kraftbevis)
Haninge kommun, byggnadsnämnden (med laga kraftbevis)
Lantmäterimyndigheten i Stockholms län (med laga kraftbevis)

bilaga:

besvärshänvisning
karta över skyddsområde
Fotostatikopia av akvarell över parstugorna år 1911.

Tallholmen

Tallholms-

sund

5:1

Brannerviken

5:1

Småbåts-
hamn

Reningss-
verk

Brygga

Tennisb

Lur

gatan

Byrågruvan

Ostra bröttet

Långgruvan

Storgruvan

Spensgruvan

Skogs-
gruvan

Liljebergs
O gruvorna

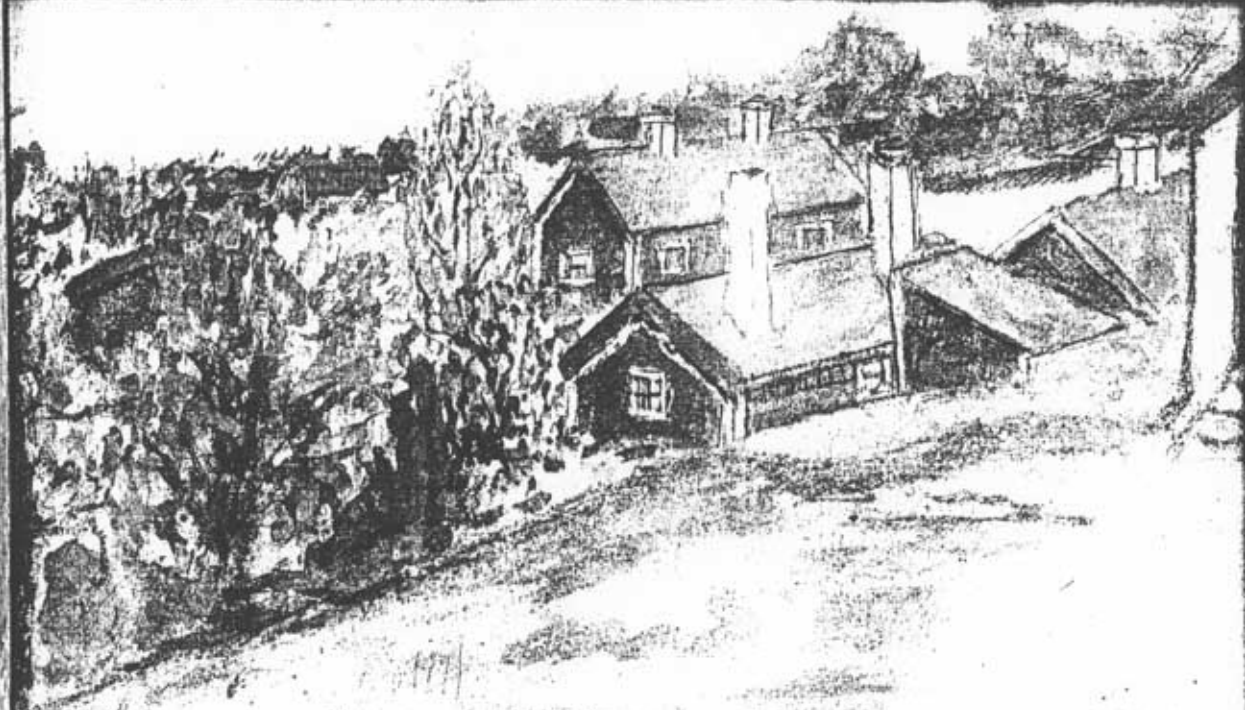
Kvarnstugan

Utö kvarn

Bod-
undet

Stora Persholmen

3:1

W. C. 1911 & 22 Aug.

F. S. Giddens